

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Ф 017-2.84-2017

№1 баспа

Түсу емтиханының бағдарламасы

25.05.2017ж.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ
Т.Қ.ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ**

БЕРГІЛІ

Т.Қ.Жүргенов атындағы ҚазҰӨА

Ғылыми Кеңесінің шешімі 26.05.2022

№11 хаттама

**7М02179 – «ДӘСТҮРЛІ МУЗЫКА ӨНЕРІ»
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы 2022

1 ҚҰРАСТЫРЫЛДЫ

Т.Жүргенов ат. ҚазҰӨА аға оқытушысы, PhD – Бекмолдинов Н.С.
Т.Жүргенов ат. ҚазҰӨА аға оқытушысы, ө.к. – Казыбекова Ж.А.

2 ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Дәстүрлі музыка өнері» кафедрасының отырысы
Хаттама № 10 « 16 » 05. 2022 ж.

«Дәстүрлі музыкалық өнер» кафедрасының меңгерушісі
доцент, Джампеисов Н.К.

3 КЕЛІСІЛДІ

Оқу-әдістемелік қызмет басшысы
« 17 » 05 2022 ж.

Г.Ж. Есенбекова

ЖОО кейінгі білім беру ғылыми-зерттеу
орталығының басшысы
« 17 » 05 2022 ж.

А.А.Кульшанова

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор
« 17 » 05 2022 ж.

Қ.З.Халықов

Магистратураның арнайы пәні бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғарғы білімнің негізгі бағдарламасының (бакалавриат) негізінде жасалған.

7M02179 - «Дәстүрлі музыка өнері» магистратура мамандығы бойынша мамандарын дайындауға арналған негізгі талаптар:

Магистратураға оқуға түсуші келесі ұғымдарды түсіне білу керек:

- қоғамдық өмірдегі ғылым мен білімнің маңызы;
- ғылыми танымның дамуындағы жаңа тенденциялар;
- аса маңызды методологиялық және философиялық мәселелер жөнінде;
- жоғарғы мектепт оқытушының кәсіби компетенциялары жөнінде.

7M02179 - «Дәстүрлі музыка өнері» мамандығы бойынша магистратура түлектері ғылыми-педагогикалық бағыттағы келесі кәсіби қызмет түрлерін орындай алады:

- орындаушылық және педагогикалық іс-шараларды жүргізеді;
- көркемөнер мен мәдениет мекемелерінде, шығармашылық ұйымдарда, концерттік топтарда ұйымдастыру іс-шараларын жүргізу;
- өнер және мәдениет мекемелерінің, білім беру мекемелерінің, бұқаралық ақпарат құралдарының, редакциялық және баспа ұйымдарының және шығармашылық ұйымдардың бөлімдерін басқарады;
- шығармашылық жобаларды жасау және дамыту, фестивальдар, конкурстар, конференциялар, мастер-кластар өткізу, олардың ақпараттарын және жарнамалық қолдауды жүзеге асыру;
- өнер, мәдениет, білім беру саласында ғылыми зерттеулер жүргізу.

Білу:

- ғылыми танымның методологиясын;
- ғылыми қайраткерлікті ұйымдастырудың принциптері мен құрылысын;
- оқу барысында студенттердің танымдық қайраткерлігін;
- психологиялық әдістерді және білім сапасын жоғарылату әдісін білу.

Істей алады:

- алған білімін ерекше даму үшін және идеяларын пайдалану үшін ғылыми зерттеу контекстінде пайдалану;
- бар концепцияларды критика түрінде сараптау, процестер мен құбылыстарды талдаудың теориясы мен тәсілдері;
- әртүрлі пәндер шеңберінде алынған білімді интеграциялау, жаңа таныс емес жағдайларда зерттеу мәселелерін шешу;
- толық емес немесе шектелген ақпаратқа негізделген білімді интеграциялау, шешімдер қабылдау және шешім қабылдау;
- педагогикалық қызметте жоғары мектептің педагогикасы мен психологиясы туралы білімін қолдану;
- интерактивті оқыту әдістерін қолдануға;
- заманауи ақпараттық технологияларды қолданумен ақпараттық-талдамалық және ақпараттық-библиографиялық жұмыстарды жүргізу;
- шығармашылық ойлау және жаңа проблемаларды және жағдайларды шешуге шығармашылық көзқарас;
- жоғары оқу орындарында арнайы пәндерді оқытуды жүргізуге және зерттеу жүргізуге мүмкіндік беретін кәсіби деңгейде шет тілін еркін меңгеру;
- диссертация, ғылыми мақала, баяндама, аналитикалық жазба және т.б. түрінде ғылыми-зерттеу және аналитикалық жұмыстың нәтижелерін қорытындылайды.

Дағдыларға ие болу:

- ғылыми-зерттеу қызметі, стандартты ғылыми проблемаларды шешу;
- кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу-педагогикалық қызметті жүзеге асыру;
- кәсіптік пәндерді оқыту әдістемесі;

- оқу үдерісіне заманауи ақпараттық технологияларды пайдалану;
- кәсіби қарым-қатынас және мәдениетаралық қарым-қатынас;
- шешендік және жазбаша түрдегі ойларды дұрыс және логикалық тұжырымдау;
- күнделікті кәсіби жұмысқа және докторантурада үздіксіз білім алуға қажетті білімді кеңейту және тереңдету.

Құзыретті болу:

- ғылыми зерттеулердің методология саласында;
- жоғары оқу орындарындағы ғылыми және ғылыми-педагогикалық саласында;
- білім беру технологиясының қазіргі замандағы сұрақтарында;
- кәсіби салада зерттеулерді және ғылыми жобаларды орындауға;
- білімін әр түрлі әрекетпен дамытуда және кәсіби дағдылары мен білімін жетілдіруде.

Қабылдау емтихандары ауызша түрде өтеді.

Пән атаулары және олардың бөлімдері

Қабылдау емтиханы билет бойынша ауызша жауап беруді талап етеді. Билетте «Арнайы пәндерді оқыту», «Қазақ музыка тарихы», «Этносольфеджио» пәндері бойынша емтихан сұрақтары енгізілген.

«Арнайы пәндерді оқыту әдістемесі»

1. Көне түркі дәуірінің музыкалық мәдениеті
2. XIX ғасырдағы халықтық кәсіби-музыкалық дәстүр. Аспаптық музыка
3. Батыс ән мектебінің ерекшелігі. Жылой ән мектебінің белгілі өкілдері.
4. Қазанғап мектебіне сипаттама беру. Насихаттаушылардың орындаушылық ерекшелігін талдау.
5. Маңғыстау күй мектебінің ерекшелігі. Орындаушылық өнеріне сипаттама жасау.
6. Қазақ ән музыка мұрасындағы – Кенен Өзербаевтың шығармашылығы
7. Қазақ күй өнеріндегі құйма құлақтық тәсілінің ерекшелігі.
8. Ауызша кәсіби әншілік дәстүр мәселелері.
9. Әндердің музыкалық семантикасы. (Сыңсу, ғұрыптық әндер, тұрмыстық шығармалар, қара өлең т.б.)
10. Жеті қайқы әндерінің музыкалық-стистикалық ерекшеліктері
11. Қазақ музыка өнерінде жыршы-термешілердің орны
12. Мұхит Мералыұлының мұрасының зерттелуі
13. Шығыс жазбаларындағы музыкалық-эстетикалық ой-сана
14. Халықтық кәсіби-әншілік өнердің даму кезеңі
15. Заманауи Арқа күйшілік өнерінің насихаттаушылары. Даму тенденциясы
16. Қазақ музыка мұрасындағы симфония, концерт, оратория жанры
17. Ұлы отан соғысы жылдарындағы қазақ музыка мәдениеті
18. Қазақ халқының ән композиторларының шығармаларындағы әуендік мелос
19. Дәстүрлі әннің қазіргі мәдениеттегі орны
20. Ұлттық музыка өнері және Арқа әншілік дәстүрінің бүгінгі таралым мәселелері
21. Арқа ән өнерінің орындаушылық стиль ерекшеліктері
22. Бұрынғы және қазіргі оқыту мәселелеріндегі ұстаз шәкірт сабақтастығы
23. Дәстүрлі қазақ мәдениетінің күнтізбелік негізі
24. XX ғасыр мәдениетіндегі дәстүрлі музыка
25. Фольклорлық дәстүрдің тасымалдаушылары түрлерінің пайда болуының алғышарттары

Қазақ музыка тарихы

1. Орта ғасырлардағы қазақ музыка мәдениетінің даму кезеңі
2. Арқа әншілік мектебінің ерекшелігі. Әншілік орындаушылық ерекшелігі

3. Қаратау күйшілік мектебінің стилистикалық орындаушылық ерекшелігі.
4. Қылқобыз аспабының тарихи мұрасы. Белгілі зерттеуші ғалымдардың еңбегін шолу.
5. Ғарифолла Құрманғалиевтің шығармашылығы. Жазылған ғылыми еңбектерді айтып түсіндіру.
6. Қазақ этнопедагогикасының қалыптасу кезеңдері және даму тарихы
7. Жем, Саз, Ойыл әндерінің зерттелуі. Өлке өнерпаздары туралы мәліметтер
8. Көне дәуір музыкасының қазақ руханиятынан алатын орны.
9. Қазақ халқының фольклорлық аспаптарын жаңғыртқан зерттеушілер
10. Қазақ музыка өнеріндегі жыр дәстүрі.
11. Үрмелі аспаптардың шығу тарихын баяндау. Классификациясын келтіру
12. Маңғыстау қайқылары шығармаларының игерілуі
13. Түркі дәуірінің музыкалық мәдениеті
14. Қазақ музыка фольклорын зерттеушілер
15. Қазақ музыкасының 1920-30 жылдардағы дамуы
16. Зерттеуші ғалым, композитор А.Қ. Жұбановтың шығармашылығы. Қоғамдық жұмысын айтып түсіндіру
17. XX-XXI ғасырдағы қазақ композиторларының шығармашылығындағы стилистика
18. Шертпе күй дәстүрін насихаттаушылар. Аймақтық ерекшелігін талдау.
19. Моңғол қазақтарының музыкалық мұрасы. Күйшілік дәстүрін насихаттаушылар
20. Қазақтың дәстүрлі вокал ерекшеліктері.
21. 1960-70 жылдардағы отандық кәсіби композиторларының шығармашылығы
22. Халық аспаптар оркестріне жазылған шығармалардың фактурасымен жұмыс жүргізудегі аспаптаудың ролі
23. Қазақ күйінің генезисі мен эволюциясы
24. Қазақтардың дәстүрлі аспаптық музыкасының урбанистік тармағ
25. Қазақ музыкасындағы Ұлы дала феномені

Этносольфеджио пәнін жүргізудің теориялық аспектісі

1. Қазақ Ұлттық музыка өнерінің «Алтын ғасыр» кезеңінің көрнекті өкілдерінің шығармашылығына сипаттама беру.
2. Күй өнерінің алғашқы зерттеушілерінің еңбектерін анықтау және қарастыру.
3. Күйшілік-орындаушылық өнердің түрлі мектептерге бөлінуге негіз болатын кәсіби сипаттарды талдау.
4. Қазақ фольклорлық аспаптарының зерттелу тарихы мен даму дәрежесі.
5. Қобыз күйшілік дәстүрінің өткені мен бүгіні, салыстырмалы талдау.
6. Күй өнеріндегі қол ойнату тәсілдерін анықтау және зерттеу.
7. Күйшілік мектептердің өзара орындаушылық, стильдік айырмашылықтары.
8. Жетісу күйшілік мектебінің орындаушылық ерекшелігінің тұжырымдамасы
9. Арқа күйшілік мектебінің сабақтастығы және орындаушылық ерекшелігі.
10. Күй аңыздарындағы саяси әлеуметтік тақырыптар және сарындар.
11. Төкпе күйшілік мектебінің ерекшеліктерін сипаттау, жіктеу
12. Сыр өңірінің жыршылық және күйшілік дәстүрін қалыптасу мәселелері
13. Алтай-Тарбағатай күйшілік мектебі өкілдерінің шығармашылығын талдау
14. Музыкалық фольклор шеңберінде халық ән-күйлерінің құрылымдық ерекшелігін талдау.
15. Фольклор шығармаларының белгілері мен сипаттары
16. а) Қазақстанда XX ғасырдың 1970-80 жылдардағы дәстүрлі әншілік өнердің насихаттаушыларының шығармашылығы б) Н.Тілендиев атындағы фольклорлы-этнографиялық «Отырар сазы» оркестрінің құрылуы және фольклорлық аспаптарды қолдану ерекшелігі
17. Көшпелі мәдениеттің және қазақтардың этникалық тарихын зерттеу мәселелері
18. Қазақтың дәстүрлі музыкасы көшпелі мәдениет пен өркениет феномені ретінде

19. Аймақтық дәстүрлер мен стильдерді зерттеудің музыкалық-теориялық мәселелері
20. Қазақстанның шығыс және батыс өңірлерінің аспаптық және әншілік дәстүрлері
21. Көшпелі мәдениеттің ерекшеліктерін қазақ дәстүрлі музыкасының қызмет етуінде, түрлері мен жанрларында көрсету
22. Қазақтар этногенезінің мәселелері және батыс және Шығыс Қазақстандағы этно-тарихи процестер
23. Қазақ халқының ғұрыптық және тұрмыстық фольклорының ерекшелігі
24. Қазақ мәдениетіндегі қобыз және домбыра аспаптарының қызмет ерекшеліктері
25. Шығыс пен батыс музыкалық дәстүрлерінің тарихи – генетикалық байланыстары

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1. Кузембаева С. Сольфеджио. – А. 1967.
2. Бекхожина Т. 200 казахских песен. – А.1972.
3. Казахский музыкальный фольклор. – А.1976.
4. Қазақтың әдет-ғұрып, тұрмыс-салт әндері. – Алматы, 2001.
5. Монголия қазақтарының халық әндері. – Баян-Өлгий, 1983, 336 с.
6. Бабижан Б. Қара өлең. – А.2002.
7. А.Жұбанов. Ғасырлар пернесі. – А., 1975.
8. А.Жұбанов. Струны столетий. – А., 1958.
9. А.Жұбанов. Ән-күй сапары. – А., 1976.
10. А.Жұбанов. Қазақ композиторларының өмірі мен творчествосы. – А., 1942.
11. А.Жұбанов. Құрманғазы Сағырбаев. Өмірі мен творчествосы. – А., 1978.
12. Аравин П. Даулеткерей и казахская музыка XIX века. – М., 1984.
13. Мухамбетова А. Казахский кюй как синкретический жанр (типы программности). – А.,1991.-40 с.
14. Аманов Б. Композиционная терминология домбровых кюев.//Инстру-ментальная музыка казахского народа. – А., 1995. - с.39-48.
15. Мухамбетова А. Казахских кюй и семантика жанра.//Культура кочевников на рубеже веков. – А.,1995, с.245-251.
16. Альпеисова Г. К вопросу о становлении сольфеджио, основанного на казахском музыкальном материале.//Поиск, серия гуманитарных наук. Алматы, 1999. -№2. с.86-91.
17. Альпеисова Г. Становление домбрового сольфеджио в аспекте моделирования музыкально-слуховой деятельности.//Материалы международной конференции Курмангазы и традиционная музыка на рубеже веков. – Алматы, 1998, с.204-214.
18. Альпеисова Г. Ритмическое освоение домбровых кюев в курсе сольфеджио.//Культура и искусство в современной образовательной системе. – Астана. 2001.с.102-110.
19. Гизатов Б. «Казахская народная инструментальная музыка». – М., «Музыка» 1988.
20. Жұбанов А. «Замана бұлбұлдары». – А., «Жазушы»1963.
21. Кетегенова Н. « Казахская музыкальная литература». – А., 1996.
22. Құтбаев Қ.«Музыкалық сауат». – А., Жазушы. 1966.
23. «Музыкадағы этномәдени дәстүрлер».Т.Бекхожинаны еске алуға арналған халықаралық конференция материалдары.– Алматы,2000.
24. Мухамбетова А. «Казахский кюй». – А.,Дайк-Пресс.2002.
25. «Профессиональные аспекты преподавания вузовских дисциплин на музыкальных специальностях».Сборник научных трудов. – Астана,2003.
26. Сейдімбек А., Салғара К.,Жолдасбеков М. «Ел тұтқа». – Астана 2002.
27. История казахской музыки. В 2-х томах. Т.1. – Алматы,2000.
28. История Казахстана: народы и культуры. – Алматы, 2000.
29. Инструментальная музыка казахского народа. – Алма-Ата,1985.
30. Казахская музыка: традиции и современность. – Алма-Ата, 1992.
31. Казахская музыкальная литература. – Алма-Ата,1993.